

RAHVASTIKU SOTSIAAL-MAJANDUSLIK JAOTUS JA ÜHISKONNA KIHISTUMINE

Tunnikava

Autor: Aive Kaldra

Vanuseaste	Gümnaasium
Ainelõiming	<ul style="list-style-type: none">- Ühiskonnaõpetus, I ja II kursus- Ajalugu, IV kursus „Lähiajalugu I – Eesti ja maailm 20. sajandi esimesel poolel”- Praktiline eesti keel I, II ja III
Seos riiklikes ainekavades nimetatud õpitulemuste saavutamise	Teema käsitlemine toetab õpilase sotsialiseerumist ning ühiskondliku kompetentsuse kujunemist. Seejuures arendatakse nii õpilaste dialoogipidamise oskuse kui ka iseseisva kriitilise analüüsioskuse ja otsustusvõime kujunemist. See aitab õpilastel seada isiklike eluplaane ning mõista erinevate vaadetega ning demograafiliste ja sotsiaalmajanduslike tunnustega inimesi.
Õpitulemused	Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• on aktiivne kodanik ja suhestab ennast ühiskonna arenguga, osaleb aktiivselt ja vastutustundlikult ühiskonnaelus, sh kodanikualgatusprojektides koostöös kogukonna, avaliku sektori ja teiste partneritega;• tunneb ja väärtustab demokraatia põhimõtteid, inim- ja kodanikuõigusi ning järgib neid, märkab inim- ja kodanikuõiguste alaseid väljakutseid ühiskonnas ja reageerib nendele oma võimaluste piires;• mõistab inimeste õigust individuaalsetele, kultuurilistele- ja maailmavaatelistele erinevustele, kui need ei ole inimsusevastased;• mõistab oma võimalusi mõjutada ühiskondlikke protsesse aktiivse kodanikuna nii koolis kui ka väljaspool, mõistab erinevate ühiskonnasektorite koostöö tähtsust;• analüüsib kodanikuaktiivsuse mõju kogukonnale või ühiskonnale;• mõistab Eesti ühiskonna mitmekesisust, arvestab erinevaid arusaamu;

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab indiviidi võimalusi maailmakodanikuna ja selle tähendust.
Kestliku arengu eesmärgid	<ul style="list-style-type: none"> - 4. eesmärk: tagada kõikidele kaasav ja kvaliteetne haridus ning elukestva õppe võimalused - 5. eesmärk: Saavutada sooline võrdõiguslikkus, suurendada naiste ja tüdrukute õigusi - 11. eesmärk: Muuta linnad ja inimasumid kaasavaks, ohutuks ja jätkusuutlikuks
Maailmakodaniku pädevused	<p>Teadmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identiteet ja mitmekesisus • Sotsiaalne õiglus ja võrdsus <p>Oskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Süsteemne mõtlemine • Suhtlusoskus <p>Väärtused/hoiakud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avatus ja austus • Solidaarsus <p>Tegutsemisviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiivne kaasatus ja panustamine • Uute lahenduste koosloome
Tunni pikkus	90 min
Meetodid	<ul style="list-style-type: none"> - Loeng - Grupitöö - Arutelu
Õppevahendid tunni läbiviimiseks	<ul style="list-style-type: none"> - Ühiskonnaõpetuse õpik (Ühiskonnaõpetuse õpik gümnaasiumile, II osa, Maurus 2014) - Kestliku arengu eesmärkide tegevuskaardid - A3 paberilehed - Värvilised markerid või viltpliatsid - Värvilised post-it paberid

Ettevalmistav kodutöö

Õpilased loevad läbi õpiku peatüki „Ühiskonna sooline ja vanuseline jaotus. Haridus sotsiaal-majandusliku staatuse tegurina“ ja vastavad oma teadmiste ning õpiku materjali põhjal peatükis olevatele küsimustele.

Õppetegevused

Sissejuhatus (10 min) – Arutelu õpiku peatüki põhjal.

Õpetajapoolsed toetavad küsimused:

- Kuidas ühiskond jaguneb?
- Millised omadused või olukorrad võivad põhjustada isikute diskrimineerimist?
- Millest oleneb inimese staatus ühiskonnas?
- Kas staatus oleneb inimese enda tegevustest ja valikutest või on see ühiskonna poolt paika pandud?
- Kas inimene saab ise oma olukorda muuta?
- Kuidas saavad ümbritsevad inimesed (kogukond) tõrjutud ühiskonnaliikmeid aidata?

Kestliku arengu eesmärkide ja KAE kaartide tutvustamine õpilastele (10 min)

Õpetaja tutvustab klassile lühidalt kestliku arengu eesmärke ja nende olemust ning näitab kaardikomplekti, selgitades, kuidas need on üles ehitatud.

Rühmatöö (30 min)

Õpilased jagatakse 5 – 6-liikmelisteks rühmadeks. Jagunemise korraldamise põhimõtted on õpetaja otsustada.

Iga rühm saab endale valida ühe kaardi 4., 5. või 11. eesmärgi kaartide seast vastavalt rühmade arvule. Eelistada võiks hariduse teemat käsitlevate küsimustega kaarte nagu kõik 4. eesmärgi kaardid ja tegevuskaardid 13 või 14, sest hariduse valdkond on õpilastele enim tuttav ja selleteemaline tegevus võib toetada õpimotivatsiooni.

Rühmad valivad pärast kaardiga tutvumist endale sealt küsimuse, millega tahavad vastust otsides süvitsi tegeleda. Nad saavad A3 paberilehe ja värvilised markerid ning koostavad valitud küsimusele vastates mõttekaardi (mind map), mida klassile esitleda.

Rühmatööde esitlemine (15 min)

Rühmad esitlevad oma mõttekaarti klassile. Kuulajad kirjutavad iga esitlused kohta tekkinud küsimused ja omapoolsed kommentaarid või nõuanded post-it paberitele ja kleebivad need seinale riputatud mõttekaartide servale.

Küsimustele vastamine (10 min)

Pärast esitlusi koguvad rühmad saadud tagasiside kokku ja püüavad leida igale esitatud küsimusele vastuse. Vastuse kirjutavad nad teise värviga iga küsimuse alla ja kleeбивad post-it lehe tagasi seinale oma mõttekaardi juurde.

Kokkuvõttev arutelu (15 min)

Õpilased vaatlevad seinale riputatud mõttekaarte, küsimusi ja vastuseid ning arutlevad, kas kõik küsimused on saanud vastuse ja kas eksisteerib ka alternatiivseid võimalusi tegutsemiseks või arvamuse avaldamiseks.

Võimalikud jätkutegevused

Lähtuvalt [maailmakodaniku pädevusmudelilist](#) 1-2 tegutsemisviisi:

- **Eetiliselt vastutustundlik käitumine:**
Rühmatööna mõttekaardi põhjal retsepti koostamine, kuidas lahendada käsitletud probleemi.
Näiteks: Millisel viisil saaks noortele koolis õpetada, kuidas rohkem koostööd teha, mitte konkureerida? (tegevuskaart 12)
Retsept: Võtta 2 kilo vastastikust lugupidamist, marineerida terves pakis empaatias, küpsetada ühise tegutsemise tuel jne
Retseptid võib illustreerida, neist võib koostada postri või retseptiraamatu.
- **Aktiivne kaasatus ja panustamine:**
Kohapeal olemas olevate positiivsete muutuste jaoks vajalike ressursside kaardistamine ja probleemi lahendamiseks vajaliku väljaselgitamine.
- **Uute lahenduste koosloome:**
Kollaaži „Tuleviku kool“ loomine paaris- või rühmatööna tegevuskaardi 11 maailmavaatelise küsimuse põhjal.